

ІСТОРІЯ ІРЛАНДСЬКОГО МЕРЕЖИВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Історія походження та розвиток одного із найвідоміших стилів в'язання гачком – ірландське мереживо.

Ключові слова: в'язання, в'язання крючком, мереживо, ірландське мереживо, мереживоплетіння.

Abstract

The history of origin and development of one of the most famous styles of crochet is the Irish lace.

Keywords: knitting, crochet, lace, Irish lace, lace.

Вступ

На просторах Ірландії зародилися і поширилися по всьому світу багато знаменитих і неповторних технік в'язання: наприклад, оригінальні візерунки - арани та коси, які називають королівським стилем в'язання «ірландське мереживо». Мета роботи дослідити історію ірландського мережива.

Результати дослідження

Перші зразки мережива в Ірландії почали з'являтися в XIV столітті, а вже з XVII століття країна стала визнаним виробником нарядів з мережив. В основному в'язали його черниці та дівчата-послушниці в монастирях, які перебували на півдні країни. Але техніка того часу, яка прийшла до Ірландії з Венеції, відрізнялася від сучасної. Плетіння виконувалося голкою, що було більш трудомістким і займало набагато більше часу на створення компонента мережива. На виготовлення мережив венеціанському стилі майстрині витрачали в 10 разів більше часу, ніж в ірландській техніці.

Ірландське мереживо вважається одним з національних надбань Ірландії, і знають його далеко за межами цієї країни. Особливістю ірландського мережива є те, що воно не в'яжеться єдиним полотном. Спочатку вив'язуються окремі мотиви - в основному елементи квітів та рослин, які в наслідку з'єднуються в закінчену композицію за допомогою сітки. [1].

Мереживоплетіння набуло популярності особливо в середині XIX століття, коли Ірландія була охоплена страшним голодом, а мереживо врятувало ірландців від загибелі. Як відомо, основною їжею у ірландських селян була картопля. З 1845 по 1849 рр. в країні почалися голодні роки. В результаті голоду загинуло близько 1 млн. людей, збільшилася еміграція, населення Ірландії скоротилося в той час на 30%. Країна опинилася на краю загибелі.

Щоб врятувати себе і сім'ю від голоду ті, хто вмів плести мережива, зайнялися цією копіткою працею. Мереживо високо цінувалося, так як на виготовлення його було потрібно чимало часу, а захоплювалися їм заможні дами. В процес виготовлення були залучені всі: і чоловіки, і жінки, і люди похилого віку, і діти. Всі члени сім'ї робили окремі елементи, а потім здавали в спеціальні майстерні, де з них збирали мереживні вироби. Іноді в родині був розподіл праці - одні робили листочки, інші - квіти, у кого, що краще виходило, та й робота швидше просувалася.

У кожній родині були свої особливі секрети оригінальних квітів і листочків, які ретельно зберігалися від конкурентів. Потім збирали все в кошик і відносили на продаж. З окремих мотивів ірландського мережива створювали модні сукні, коміри, накидки, рукавички, скатертини, серветки, хустинки, парасолі і багато інших виробів, які потім продавалися в модних салонах Дубліна, Лондона, Парижа і Сан-Франциско.

Винахідницею способу плетіння мережив гачком стала мадемуазель Риєго де Бланкард, батьком якої був франко-іспанський дворянин, а мати - ірландка. Мадемуазель де Бланкард придумала спосіб в'язання мережив, що нагадували венеціанські мережива. Гачок на порядок прискорював процес створення мереживних візерунків - частина мережива, яка за допомогою голки виготовлялася в середньому 200 годин, гачком могла бути зв'язана всього за 20. Освоївши нову техніку

досконально, Риго де Бланкард вирішила полегшити працю всіх рукодільниць Ірландії і в 1846 році випустила книгу, в якій детально описала технологію в'язання ірландських мереживних узорів за допомогою гачка. Книга стала для багатьох підручником, за яким розумілася наука плетіння. [2].

У 1900 році ірландське мереживо проникає до Франції і починає змагатися з найбільш красивими сучасними мереживами. Ірландське в'язання гачком стало подією в історії мереживоплетіння. В епоху модерну з нього вручну в'язалися цілі сукні з об'ємними елементами у вигляді квітів і бабок. В середині ХІХ ст. виготовленню справжніх мережив ручної роботи було завдано непоправного удару винаходом машинного способу виробництва. Головна якість мережив ручної роботи - вільна безпосередність орнаменту, його своєрідна неповторність - змінилися сухим і неживим відтворенням візерунка [3].

Сьогодні відроджуються старовинні секрети і оригінальні мотиви ірландського мережива. Це значить, що майстерність не загубиться в минулому і збережеться для майбутніх поколінь. Затребувані не тільки сучасні моделі - наприклад, на одруженні Крон-принца Данії в 2004 наречена була одягнена "в просте плаття кольору слонової кістки з вуаллю із 100-річних ірландських мережив".

Підручники, видані кілька століть назад, перевидаються все новими тиражами. Сучасні модельєри відновлюють інтерес до мережива, воно використовується в моделях одягу відомих брендів. Ірландське мереживо дуже часто демонструється в колекціях одягу, з нього створюють неповторні сукні, костюми, піджаки. Ірландське мереживо всесвітньо відомо, воно частина історії Ірландії [2].

Якщо в усьому світі ірландське мереживо вважається елементом розкоші, то у себе на батьківщині ірландці називають його «мереживом допомоги», оскільки завдяки виробництву мережива багато сімей змогли вижити. Саме під такою назвою ірландське мереживо вписано в історію держави [1].

Висновки

Таким чином, основна цінність ірландських мережив полягає в тому, що вони залишаються унікальною ручною роботою. У світі давно існують машини, які в'яжуть трикотажне полотно, виготовляють килими і вишивають гобелени. Але щоб в'язане мереживо побачило світ, потрібен гачок і вмілі руки майстра.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Клименко О. Чарівний гачок /Клименко О. – Харків: Іскра, 1993. – 93 с.; Из истории ирландского кружева. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.klubok-ok.com/blogs/blog/irlandskoe-kruzhevo>

2.История ирландского кружева. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ochen-daje.livejournal.com/40376.html>

3.Идеи для тех, кто вяжет / Козик Н. П., Герасимова А. Д. – Хелтон, 2000. – 368 с.; Плаття начала ХХ века из ирландского кружева. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://la-gattaciara.livejournal.com/48174.html>

Бондаренко Ірина Олексіївна – студентка групи УБ-15б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: fm.ub15b.bondarenko@gmail.com

Науковий керівник: **Зінко Олена Василівна** – кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: zinko-ov@ukr.net

Iryna Bondarenko – student of UB-15b group, faculty of management and informational security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: fm.ub15b.bondarenko@gmail.com.

Supervisor: **Zinko Elena** - Ph.D., assistant professor of philosophy and humanities sciences Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, e-mail: zinko-ov@ukr.net